

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadévatásban évfolyam:
 Egyszerre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 c.
 Kétyben hátsor kerítve:
 Egyszerre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c.
 Vidékre postán szállítva:
 Egyszerre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Írta: Károlyi Sándor és kiadévatál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszadátol
 vagy megörökítésre nem vállalkozik.

Művészetek és hirdetések a
 kiadévatálhoz intézendők

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 1.

Veszedelemben.

Gróf Tisza István miniszterelnök arra vállalkozott, hogy a nagy zür-zavarból, amelybe Széll megbuktatásával ő is törekedett juttatni az országot, a magyar alkotmányt kisegíti.

Ész, akarat, törekvés meg van nála, csak egy nincsen meg, ami felette szükséges volna, az iránta megnyilatkozó — rokonszenv.

Aki Magyarországon Bismarck szerepét akarja magára vállalni, birjon annak szerencsésével is, de azzal is, hogy legyen kire vagy kikre támaszkodnia.

Bismarck erejét a porosz junkerekben gyökerezette, gróf Tisza István nem támaszkodhatik sem a dzsentrire, sem az arisztokráciára, sem a polgári elemre, sem a népre, csakis az őt környező, tőle mindent váró kicsiny gárdára támaszkodhatik, pedig bárha a miniszterelnök ur eléggé fiatal ember is, még sem bir azzal az erővel, hogy ezt a gárdát megnövelje.

Ama híres kijelentés, melyet a miniszterelnök a volt nemzeti pártiakra tett, hogy t. i.

az okos ember nem várja meg, míg kiugratják, hanem magától megy valóban megtette a kívánt hatást, — gróf Apponyi Albert és társai, a házszabályok megsértésébe kapaszkodva, kilép-

tek a szabadelvű pártból és szembe fordultak a — Tisza-párttal.

A szabadelvű párt ezt a nevet az okból viselheti még, mert gróf Károlyi Sándor vezetése alatt, az agráriusok mind ez ideig még bentmaradtak.

Ez a párttöredék, melynek egykor közvetve része volt Tisza Kálmán nagyvárad bukásában, nyílt kijelentése szerint, addig marad a szabadelvű pártban, amíg az obstructio leszerel vagy érvényen kívül helyezi magát, — ebben tehát nem lehet bizalma a miniszterelnöknek.

A közgazdasági kérdések válsága szembe állítja az agráriusokat a merkantilistákkal, az osztrák államot a magyar állammal, mert Bécs, Brünn, Prága stb. városok érdeke az, hogy iparcikkeik itt találjanak piacot nálunk és ezért az agráriusok ama kívánalmának, hogy terményeink piacza az osztrák állam legyen, nem kedves előttük és ebben engedni nem akarnak.

Az a kiszípolozási rendszer, mely a magyar állam életerejét az osztrák ipar és kereskedelem zsákmányává tette, képtelen megalkudni azzal a követeléssel, hogy Magyarország nyers terményei viszont az osztrák államban találjanak piacot.

Ezek azok az agráriusok, akikről Tisza Kálmán nyíltan kijelentette, itt, Nagyváradon, a beszámoló beszédében, hogy a szabadelvű pártban benne nem maradhatnak és ezek azok az agráriusok, akiknek a pártban való benmaradását, ezzel a szabadelvű párt többségét Széll Kálmán

azzal biztosította, hogy Tisza Kálmánnal az országgyűlésen ellentétbe helyezkedve, nyíltan kijelentette, hogy az agráriusok követelése a szabadelvű párt programjába beilleszthető.

Az akkori miniszterelnök nyilatkozata Tisza Kálmán nagyvárad bukását készítette elő.

Nagy közgazdasági kérdés az, amit az agráriusok felvetettek.

Széll Kálmán törekedett is elsimitani az akkori válságot, tömörre alakult a szabadelvű párt, egységessé a nemzeti pártiak bevonulása által, akiket most, az új és fiatal miniszterelnök egyszerűen kitessekel a pártjából az erélyes államtitkárral, Gulner Gyulával együtt, aki pedig olyan odaadóan vezette Magyarország közszolgálati ügyeit.

A gróf Károlyi Sándor vezetése alatt álló agráriusok nyilatkozata ma, szemben az obstrukcióval, nem veszélyes Tisza István miniszterelnök politikájára, hiszen ama nagy veszteségek miatt, amiket az obstrukció mai tultengése, durvaságig menő megnyilatkozása az országra hárit, annak elnyomását kívánja, de már az obstrukció megszűntével a mai kormánypolitikára vészthozónak látszik az agráriusok állásfoglalása.

Az erős kéz óriási hibát követett el akkor, amikor a választókra való hivatkozás helyett a parlamenti ülések meghosszabbítását követelte, mert ezzel a nemzeti pártnak alkalmat adott a kivonulásra, az obstrukciót késhegyig folytatni kívánó 30 képviselő helyett szembe

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szó szerint.

Írta: Leon Xanrof.

Személyek: Cloisonné kapitány, egy nyugalmazott adonisz. Egy kicsit el is van hívva, ami az elegáns és könnyed mozdulatokban nagy mértékben terhére van.

Dousalair kisasszony alig egy öl magas hölgyecske, közel a negyvenhez.

A kapitány. Nos kedves Dousalair kisasszony, akar vagy nem?

A kisasszony (Affektálva.) Igen kapitány ur; az ön ajánlata nagyon hízegő és megüsztelő rám nézve, de . . . de . . . na igen, tudja, a házasság olyan nagyon komoly dolog. Nagyon komolyan meg kell gondolni előbb, mielőtt az ember rászánja magát . . .

A kapitány. Ez igaz, kisasszony (kacagva) de azért még sem szabad a tőz kiállításáig

gondolkozni, hogy ha az ember meg akarja gyujtani a lámpáját . . .

A kisasszony: (erősen affektált aggodalmas-sággal.) A lámpáját? . . . Remélem, csak nem akart ezzel valami illetlent mondani? . . .

A kapitány: (Csodálkozva.) Én?! . . . Na vigyen el engem az ördög, ha . . .

A kisasszony (Szigoruan.): De kapitány ur, gondolja meg, az ön vallási meggyőződése!

A kapitány. Oh, bocsánat! . . . De válaszoljon hát nekem őszintén: Miért habozik olyan soká? (Illegiti magát, mint egy szerelmes cizinege.) Nem tetszem talán önnek? . . .

A kisasszony (Bizonyos mohósággal.) De igen, de igen, kedves kapitány! . . . (Szerelmesen, hevesen elpirulva.) Ön tetszik nekem . . .

A kapitány: Talán az anyagi kérdések? Hát az igaz, hogy nem vagyok gazdag.

A kisasszony. Ne beszéljen kérem az anyagiakról! Hiszen elég gazdag vagyok én mindkettőnk számára!

A kapitány. Tudom . . . (zavartan) azaz . . . tehát az anyagi kérdés a mi frizyünknel egészen mellékes. (Hirtelen egy eszmétől megkapotva.) Talán valami fiatalkori bolondságot meséltek el önnek?

A kisasszony. Oh dehogya! . . . Tehát önnek vannak fiatalkori bolondságai? . . .

A kapitány (Megnyugodva, nagy műtelháborodással.) Kinek? Nekem? Isten őrizzen! De hát hiszen tudja, hogy a világnak milyen rossz nyelve van. (Ugyes fordulattal visszatérve a kiindulási pontra.) Na de most már mondja el, hogy miért nem egyezik bele a házasságban, ha tetszem önnek? Miért tesz békét az érzelmeire?

A kisasszony (Nekibuzdulva). Hát . . . hát . . . Nos tehát én igen jól tudom, hogy a férjek a házasság után mind meg szoktak változni.

A kapitány (érdeklődéssel.) Ezt mondták önnek a barátai? . . .

A kisasszony. (A szeméit szerelmesen le-sütve.) Még egyebet is! Azt is mondták, hogy

Csillár-kiállítás.

Hazai gyártmány! Francia, angol modern csillárok láthatók Kossuth Lajos-utca 11.

sz. (Füchsl-palota). Megtekintését kéri:

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat. Telefon szám: 509.

Villamos világítási, elektromotorok, távbeszélők, jelzőkészülékek berendezés. 512

állította magával az összes ellenzékét és fegyverét, melylyel hatni tudott volna, ki-csavartatta kezéből.

Sajnos, hogy nem a miniszterelnök vezeti most már a politikát, hanem az a vele szemben állott 30 obstruáló képviselő.

De ennél még sajnosabb az, hogy a benne égő fiatal hév oly tulzásokra ragadtatja gróf Tisza Istvánt, amiket a parlamentben nyilvános ülésben korrigálni kell.

Emberről várunk, aki erélylyel tartja kezében a kormányt, vezetőt, aki a legnagyobb vihar közt is nyugodt előrelátással halad a sereg élén és helyette előtünk áll a fiatalos hévtől sokszor elragadó perlekedő, bőbeszédű egyén, a ki Polonyival a politikai morálról vitázik.

A váratlanul jött békeajánlat sokat erősített Tisza helyzetén, de tartunk tőle, hogy az egy napos fegyverszünet után újra megindul az elkeseredett küzdelem s ebben a küzdelemben, úgy sejtjük, még nagy szerep jut az agráriusoknak, akiknek előrelátható kilépésével elveszti a párt numerikus többségét is.

Sinopeus.

Az obstrukció mellett.

Debreczen város három választó kerületének polgársága szép elismerésben részesítette országos képviselőit, *Thaly* Kálmánt és dr. *Bakonyi* Samut, akik iránt való hűséges ragaszkodásuknak és bizalmuknak eklatáns, kitüntető jelét adták vasárnapi pártgyűlésükön. *Thaly* Kálmán, mint a párt örökös tiszteletbeli elnöke, vezette a tisztújító közgyűlést. Utalt arra, hogy most nagyon válságos időköt élünk. *Tisza* István sarkaitól akarja kiforgatni Magyarország alkotmányát. A hazafias közönség nagyon helyesen gondolkodik, mikor a nemzeti jogok fentartása mellett sikra szálló ellenzék pártján áll, *már bizony ő is csak megmarad kurucznak*. A beszédet gyakran szakították felbe viharos éljenzések, *Tisza* nevének említésénél pedig zúgott az »abczug«, »árurol« stb. *Bakonyi* Samu is tüzzel beszélt a

néhány hónap, vagy legközelebb egy esztendő múlva még azok is, akik a legszeretetteljebbek voltak, akik azelőtt csaknem a tenyerükön hordták a kis feleségüket, lassankint megint csak visszaternek csuf, legénykori szokásaikhoz.

A kapitány. (A legártatlanabb arccal.) Ne mondja! . . . Lehetetlen! . . .

A kisasszony. (Bátrabban.) Este kávéházba mennek . . . biliardoznak . . . szivaroznak, meg abszinthot isznak, keserű pálinkát és . . .

A kapitány. (Unkenytelenül.) Es köménymagost . . .

A kisasszony. Igen, és leisszák magukat és kártyáznak, amíg a szegény asszonyka egész éjszaka virraszt és sirva gondol vissza házasságának első idejére, mikor még olyan boldog volt!

A kapitány. (A feje bubját vakarva.) Tehát ön attól fél, hogy bizonyos idő múlva én is . . .

A kisasszony. (Halkan, szemlesütve) Istenem! . . . igen . . . egy kicsit. És ezért, mielőtt a felesége lennék, előbb határozott ígéretet akarom, hogy . . .

(Szünet. A kisasszony elhallgat; a kapitány is hallgat és a körmét rágja. látszik rajta, hogy nem mer kérdezősködni. Végre felsóhajt és rászánja magát)

A kapitány. Hát micsoda ígéret legyen az?

A kisasszony. (Ünnepélyesen.) Fogadja meg lovagi, tiszt, férfiúi becsületszavára, hogy nem

polgárokhoz, kijelenti, hogy az ország anélkül is csonka alkotmányának megvédéséért mindvégig harcolni fog. Ezután megejtették a tisztújítást.

Az új fumei kormányzó.

Hir szerint a *Szapáry* László gróf távozása óta üresedésben levő fumei kormányzói állásra br. *Dániel* Ernő volt kereskedelemügyi miniszter van kiszemelve. Kinevezése a legközelebbi napokra várható.

A külföld a magyar álláspont mellett.

Lassankint s külföld is megismeri a magyar küzdelem valódi jelentőségét. Mind több és több tekintélyes lap emeli fel szavát a magyar nemzeti követelések mellett. A bécsi lapok tendenciózus félrevezetése lassankint hatálytalanná válik. Most Németalföld legtekintélyesebb hírlapja, az »Oprechte Haarlemsche Courant«, mely Európának egyik legrégebbi újságja, november 26-iki számában vezető cikkben foglalkozik a magyar politikai válsággal és a magyar álláspont iránti szokatlan melegséggel ismerteti a gróf *Tisza* István kormányra jutásával beállott helyzetet. A németalföldi hírlapok e nesztorának, mely immár 250 éves multra tekinthet vissza, loyális ismertetése annál fontosabb reánk nézve, mert politikai kérdésekben Hollandiában az ő szava döntő súlyal bír és ezért bizonyos, hogy a magyar válságról szóló cikkét az egész holland sajtó le fogja közölni.

A kivándorlás ellen.

— A belügyminiszter rendeletei. —

Azok a nagy arányok, melyeket Magyarország egyes vidékein a kivándorlás öltött, immár megdöbbentik a kormányt is és a belügyminiszter most egyszerre három rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyekben arra hívja fel a hatóságokat, hogy óvják a népet az Amerikába és egyáltalán bárhová való kivándorlástól.

De nemcsak az óvintézkedések megtételére hívja fel a miniszter a hatóságokat, hanem arra is utasítja őket, hogy közegeik által arról is világosítsák fel a kivándorlásra hajlandókat, hogy a külföldön és a távoli világrészekben is nagy a munkahiány.

A miniszteri rendeletek lényege különben ez:

A belügyminiszter figyelmezteti a hatóságokat, hogy valami T. Schiller nevű volt budapesti lakatos, ki jelenleg Dél-Afrikában, Bloemfonteinben lakik, a délafrikai johannesburgi bányagazgatóságnak 30.000 magyarországi bányamunkás kivándoroltatására tett ajánlatot. Felhívja tehát a hatóságokat a miniszter, hogy a mennyiben nevezett egyén s esetleg megbízottai e szempontból mozgalmat indítanak az országban, azt a törvényes eszközökkel gátolják meg s a kivándorlásra hajlókat a kivándorlásban akadályozzák meg s illetve attól tartásuk vissza.

Most — úgymond a miniszter 2-ik ilyen irányú leiratában — egyidejűleg arról is értesült, hogy egy amerikai vasúttársaság Kuba szigetén vásárolt nagy földterületeket, melyet benépesíteni óhajt.

Végül harmadik leiratában azt tudatja a miniszter, hogy Észak-Amerikában viszont a vas-, aczél- és textilipari munkabéreket az ipari vállalatok nemcsak leszállították, de sőt tömördek e nemű üzlet üzemét be is szüntette. S így ez egykor kecsegtető jövedelmi téren sem számíthat másra a munkás kivándorló, mint csalódásra.

Mindezeknél fogva a miniszter felhívja a hatóságokat, hogy az üzletszerű kivándorlási ügynökök alattomos, lelkiismeretlen és nemzetrontó munkáját minden törvényes eszközzel akadályozzák és torolják meg.

De egyben arra is utasítja a hatóságokat, hogy a népet, viszont minden rendelkezésére álló eszközökkel a kivándorlástól jószándéku felvilágosítás révén, rettentse és tartsa vissza.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért Kedden és csütörtökön d. u. 3—6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

fog a házasság után megváltozni, hogy minden úgy lesz mindig, mint a legelső napon!

A kapitány. Hogy érti ezt?

A kisasszony. Na, hát a kimenetel tekintetében! A kávéház, a klub . . .

A kapitány. Ah úgy? . . . Hm . . . (Egy kicsit fontolgatva.) Hát jól van. Becsületszavamra úgy lesz! . . .

A kisasszony (kitörő érzelmekkel). Ah milyen boldog vagyok! (A kezét nyújtja neki, amelyet a kapitány vörösre dörzsöl a bajuszával.)

*

(Egy pár hónappal később.)

Donsalár kisasszony 12 óra 25 perczkor Isten és ember előtt Cloisouné kapitányné lett. A lakodalmi ebéd délutáni négy óráig tartott, akkor haza mentek, hogy a fiatal asszony átöltözhessen s a kényelmetlen lakodalmi selyem ruhát könnyebb háziruhával cserélhesse fel.

A menyecske még egy utolsó tekintetet vet a tükörbe, aztán félénken és megindulva lemegy férjéhez a szalonba.

A kapitány (utcai toletében). Végre! Olyan régen várom már, kedves barátom!

Az asszonyka. Igazán? Es mit akar nekem mondani? . . .

A kapitány (a kalapját feltéve). Azt akarom mondani, hogy öt óra és a Mercedes-kávéházba megyek, megiszom az abszintomat és játszom egy partit kétszázás karambolt.

Az asszonyka (hüledezve.) Mi? . . . Mit mond?

A kapitány (kétségbeejtő nyugalommal). Pont hétkor itthon leszek. Gondoskodjék róla, hogy a vacsora készen legyen, mert aztán ismét el kell mennem.

Az asszonyka (növekvő kétségbeeséssel). Ön . . . Ön . . . el akar menni?

A kapitány. (Egy arczizma sem rándul meg). Igen . . . a klubba, minden este oda megyek egy kicsit újságot olvasni és billiardozni.

Az asszonyka: (Szökre roskadva). Istenem! Ez lehetetlen! El akar menni! . . . Most . . . és este is! . . .

A kapitány (Meglépetéssel). De Istenem, hát mi baja önnek szivecském?!

Az asszonyka (Magánkivül.) Es az esküje? Hát így tartja meg az esküjét?!

A kapitány (Méltóságosan). Hogy tartom meg? Szó szerint asszonyom! Szó szerint. Mert mit is ígértem én önnek, kedvesem? Azt, hogy mindig úgy lesz, mint a legelső napon. Ne aggódjék tehát szivem semmit, mert ez mindennap így lesz.

Es méltóságteljesen, boldog meglepéssel kitorult a szobából.

Béke vagy háború?

A múlt heti kritikus napok után hirtelen és váratlanul jött Kossuth Ferencnek békeajánlata.

Szombat reggel még bizalmatlanságot szavazott Kossuth Perczel Dezsőnek s nevét, tekintélyét oda adta a technikai obstructió megkezdéséhez és aznap este már megíratta a meghívókat a kedden délután öt órakor kezdődő pártértekezletre. Tehát szombaton már tudta Kossuth, kedden délután nem lesz parallel ülés; — kétségtelen ebből, hogy békeajánlata előtt konferált Tisza István gróffal.

Találgatás tárgya a politikai világban, mi birta rá az erőskezű Tiszát, hogy az általa gyűlölt paktum terére lépjen? és mi birta rá Kossuth Ferencet, hogy éppen akkor, amikor már Tisza önkényes visszavonulásáról vagy bukásáról beszéltek — mi birta őt a béke ajánlat megtételére?

Kossuth fellépését pártjában senki sem várta és senki sem tudott ebbeli szándékáról. Akik azonban közel állanak hozzá, úgy magyarázzák a dolgot, hogy Kossuth Ferencben a felszólalási szándékot az érlelte meg, hogy tudomást szerzett Apponyi szándékáról. Apponyi kedden akart felszólalni s szóvá akarta tenni gróf Tisza Istvánnak a kaszinóban tett nyilatkozatait. E nyilatkozatok szerint ugyanis a miniszterelnök egy nagy társaság előtt állítólag kijelentette, hogy kész önmagát áldozatul dobni s kész lemondani a miniszterelnökségről, ha az ellenzék az ő távozása fejében megszállja az ujonczokat s megadja az indemnitást. Kossuth most tudomást szerezvén arról, hogy Apponyi föl akar szólni, megelőzte őt azzal a célzattal, hogy a mozgalom a pártból induljon ki.

A Lloyd-klub termeiben erősen kutatták tegnap este, hogy minő ok késztette rá gróf Tisza Istvánt, hogy a kompromisszum tervéhez forduljon. Leginkább azt emlegetik, hogy gróf Tisza István neszét vette a kaszinóbeliek kilépési akciójának és meg akarta akadályozni, hogy ezek kiváljanak a szabadelvű pártból s így őt lehetetlenné tegyék.

Másfelől azért is lépett érintkezésbe Kossuth Ferenczel, mert attól tartott, hogy ha ő nem teszi, hát valaki a háta mögött csinálja meg ezt a békekompromisszumot s ő úgy jár, mint annak idején báró Bánffy Dezső, akinek a háta mögött csinálta a kompromisszumot Széll Kálmán.

De akármi volt is indoka a legújabb békeakciónak, az most már mellékes dolog és sokkal fontosabb az: lesz-e vajjon fogantatja?

Még az optimisták sem biznak egészen benne, mert Tisza hallani sem akar az első feltételről: a parallel ülések visszavonásáról, amivel blamirozná magát pártja előtt is, Bécs előtt is. E nélkül pedig, vagy legallább is a parallel ülések felfüggesztése nélkül még Apponyiék sem lépnek kompromisszura.

Legnagyobb érdeklődés a Kossuth-párt értekezletét kíséri.

A függetlenségi pártnak a taktika kérdésében két részre szakadt frakciói megegyeznek abban, hogy parallel ülések mellett, a házszabályok roncsain nem kötnek békét a kormányval. A párhuzamos ülések felfüggesztése esetén már hajlandó a békepárt megadni minden módot a törvényes rend helyreállításához, míg a harci párt, a melyhez Szederkényiék és Zichy Aladár kijelentése szerint a néppárt is csatlakozik, csak az esetre szeretne le, ha

a képviselőház egyenesen megsemmisíti a parallel ülésekre vonatkozó határozatát.

Az ellenzéki táborban különben magok sem tudják, hogyan oszlik meg a két frakció.

Vannak még, akik más feltételeket is szabnak a béke elő: Tisza lemondását, Perczel és Feilitzsch elejtését követelik.

Ezenkívül a pártnak igen jelentékeny része semmi szín alatt sem hajlandó a békére, készek inkább kilépni a pártból s ez esetben legalább ötven főre megy a harcosok száma.

Tisza István grófnak tehát még egyáltalán nincs rózsás helyzete és még mindig nem remélhetjük a kibontakozást.

Tisza helyzetét még barátságatlanabbá teszi a volt nemzeti párt akciója, amely jelentékenyen megcsappantotta a szabadelvűpárt számát. Mindazok, akik az utolsó időben kiléptek a szabadelvűpártból, gróf Apponyi Albert vezetésével egy táborba állottak. Ott van a vezér, Apponyi, a régebben kiléptettek közül gróf Zichy Jenő, Hock János, gróf Bethlen Bálint, Nosz Gyula, Lendl Adolf, Óváry Ferencz, Ivánka Oszkár, a huszonkilenc volt nemzeti párti, aki egyszerre lépett ki, és Smialovszky Valér. Ma megint van kilépő tagja a szabadelvű pártnak: *Hollaky Imre*.

S szombatig — ha addig Tisza nem gondoskodik arról, hogy a parallel ülésekre vonatkozó határozat érvényét veszítse — napról-napra tart a diszsidensek táborának a szaporodása.

A volt nemzeti párt vezetői, akik közül négyen tegnap délelőtt hosszasan tanácskoztak gróf Apponyi Albertnek Verbőczy-utcza lakásán, azt hiszik, *ötvenen lesznek* a kilépők, akik a Continental-szállóban bérelnek helyiséget, de *külön párttá egyelőre* nem alakulnak.

Ime, a kibontakozás aktái.

Általános szavazati jog.

Szóba hozták nemrég a magyar képviselőházban, odaállítva mint a haladásnak és humanizmusnak követelményét. A miniszterelnök óvatosan felelt s míg egyrészt a jog kiterjesztését szükségesnek mondta, másrészt nem ígérte, hogy elmegy a suffrage universel-ig.

Ez helyesen van így, mert habár a titkos, községenként való szavazást, s ily módon a mai orgiák megszüntetését teljes szívünkkel kívánjuk s a kiterjesztést szükségesnek látjuk is, nem hunyhatjuk be szemünket azok előtt a nagy és el nem tagadható veszedelmek előtt, a melyek az általános jogosítványból folynak s a mi viszonyaink közt oly nagyok, hogy nem csupán a haladást tennék kockára, hanem alkotmányunk alapjait is veszedelmekbe dönténék. A suffrage universel hívei azt úgy állítják oda, mint a politikai haladás csúcsát, minden bajoknak orvosló szerét, pedig ezt aligha tudnák megokolni.

A történelem legalább mást mutat. Ne feledjük azt, a mit a nagy német történetíró: Sybel mond. Szerinte »az általános szavazati jog következményeiben mindig a vég kezdete volt a parlamentarismusra nézve.« »Nekem úgy látszik, — folytatja a nemrég elhunyt Lecky, a kinek a fenti idézetére is adósok maradunk, — hogy a politikai események pártatlan és komoly megítélőinek nagyobb része szinte erre az eredményre jut.« A vagyonos és művelt osztályok parlamentarismusa egészen más,

mint az, melynek alapja egészen demokratikus.

Mindazokban az esetekben, a melyekben e kormányformával eredményeket értek el, az alap a korlátolt szavazati jog volt. All ez az angol parlamentre nézve. Az olasz parlamentek 1859-ben és Cavour halála után; az osztrákok közül azok, a melyeknek azok a bölcs és mérsékelt törvények köszönhetőek, melyek Ausztriát a reakzionárius despotizmusból Európa egyik legjobban kormányzott országává formálták át; a belga parlamentek, melyek a vallási ellentétek mellett is képesek voltak egy hatvan éven át nagyobb változások nélkül érvényes alkotmányt teremteni, a melylyel genialis szomszédjaik alkotásai éppen nem versenyezhettek; a holland parlamentek, melyek oly országot képviselnek, hol a selfgovernment régen oly tökéletesen valósult meg, mint a világnak bármely részében, mind igen korlátolt szavazatok eredményeként jöttek létre. Utóbb mindezek az országok kiterjeszték a választás jogát vagy szándékoznak kiterjeszteni. Az eredmény már is látható: Olaszországban megrotta a közéletet; Belgiumban töredékekre darabolta a törvényhozást és megrendíté a mérsékelt szabadelvűek hatalmát. Sok országban a kormányt rendkívül ingadozóvá tette, növelte az adót, az adósságot; katonai forradalmakat és anarchiával változó zsarnokságot idézett elő. Mexikó épp e miatt 32 év alatt 48 kormány kezébe került. Spanyolország tapasztalatai sem igen biztatók. Nem voltak ily veszélyes következményei Németországban, vagy az Egyesült-Államokban, hol a törvényhozás köre erősen korlátolt és olyan új országokban sem, hol nincs mit lerombolni. De Franciaország e rendszer apja, különösen kiérdemli figyelmünket. Ugy látszott, hogy a föld nagy megosztottságánál fogva a forradalmak hazájában megvan a legbiztosabb korlát a szociális ujítások ellen. A suffrage universel azonban ennél is erősebb bontó elemnek bizonyult s odavitte az egykor hatalmas és gazdag országot, a hol ma áll. Történetének ezzel a részével talán lesz még alkalmunk foglalkozni.

Most csak arra akarunk reámutatni, hogy az általános és titkos szavazati jog nálunk, hol még a felsőbb rétegekből is meglehetősen hiányzik a tudás és erkölcsi komolyság, okvetetlen a szabadság végét és valószínűleg a haladásnak alkonyát is jelentené. Jó lesz tehát ügyelni azokra, kik személyes okokból készek az égő csóvával játszani. (M. G. Sz.)

A német császár betegsége.

Idő s tova négy hete, hogy a német császár megbetegedésének és megoperálásának híre ment. Az első napokon csupa kedvező hírekkel kürtölték tele a világot és minden orvosi kapacitás tekintélyét igénybe vették, hogy elhittessék a világgal a német császár betegségének ártatlan voltát. S minél tovább haladt a »gyógyulás«, annál inkább kénytelenek maguk a kezelő orvosok bevallani, hogy ez a »gyógyulás« csak illuzorius. A nép már most csakugyan komoly aggodalomba esett és meg van győződve róla, hogy a császár betegsége éppen soggal nem olyan ártatlan természetű, mint amilyennek eleintén híresztelték. Es annál inkább hiszi ezt, mert hisz mindenki tudja, hogy Frigyes császár betegségét is eleintén ilyen ártatlannak mondták s később derült ki, hogy a baj halálos volt.

A gőgebetegségnek kiváló ismerője és e

téren elismert szakember, a német császári betegségére nézve következőleg nyilatkozott: Lehetetlen, hogy az ember e betegségről tiszta lelkiismerettel egyebet állítson, mint amit a hivatalos jelentésekben kiadtak, mert aki egy beteget személyesen meg nem vizsgált, az csak értéktelen találgatásokra vagy arra van utalva, hogy a kiadott orvosi jelentésekben higgyen.

Hogy az ilyen jelentésekben, miket az udvar kiad, mennyiben lehet hinni és mennyiben nem, az nem orvosi megítélésnek a tárgya.

Részemről csak jóindulatú és könnyű megbetegedésnek mondhatom a császár baját, mert Orth tanár véleményét a kivágott daganatnak szöveti szerkezetéről mértékadóknak kell tekintenem. Nem titkolhatom azonban, hogy a rekedtségnek hosszú tartama és az a körülmény, hogy ő felsége még mindig nem tekintetik gyógyultnak, nagyon föltűnő dolog.

Mert egy gégepolip operációja rendszerint nagyon kis operáció; utókezelésre pedig éppen nincsen szükség. Az ilyen műtétet járó betegek végez az ember; és akár átutazó vidéki betegen is akképpen lehet megcsinálni, hogy a beteg másod vagy harmadnapra elutazhatik. Egy ártatlan gégepolip kivétele után a beteg akár aznap este színházba is mehetne.

Semmi esetre sem szokott a beteg rendszeres foglalkozásában akadályozva lenni ily műtét által; csak az szokott megesni, hogy utólag kis fájdalmat érez olyankor, amikor a polipot nehezebb eltávolítani és a műszerrel kénytelenek voltunk a gége belsejében hosszabb ideig kellemtelenedni.

De a hivatalos jelentés szerint a császárnál a műtét igen könnyen és gyorsan ment és így rekedtsége és a gyógyulás késése háromféle okban lelheti magyarázatát, és pedig — mindig hozzátéve, hogy itt csak hozzávetőleg föltevésről lehet szó — hogy valami *gyulladás komplikálja* utólag, ami ritkán szokott előfordulni, vagy pedig a kivágott daganat mégis *nem oly jóindulatú*, mint aminek a jelentésben megírták, amit a páciensnek nem kívánunk; és végre is meglehet, hogy nem sikerült teljesen kivenni a polipot.

Ez majdnem a legvalószínűbb eset, mert néha a polipot éppenséggel lehetetlen egy ülésben gyökeresen kivenni; különösen, ha széles alappal van a hangszalagra nőve. Ilyenkor apró részecskék visszamaradnak és a hangszalag úgy néz ki, mintha azon a helyen kissé meg volna vastagodva. Ez a megvastagodás pedig még csekély lobossággal is komplikálva van, amely a levágás következtében következik be.

A polipusnak ezt a visszamaradt helyét tehát azt a kis megvastagodást az orvos a spontán gyógyulásra szokta bizni, mert ez néhány nap múlva felszívódik, amint az orvosi műnyelv mondja.

Ha azonban ez fel nem szívódik, vagyis ha valamivel több szövetrész maradt vissza a polipból, akkor a rekedtség meg nem szűnik és akkor utólagosan még egy kis műtéttel szokták korigálni az eredményt.

UJDONSAGOK.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetésüket mielőbb kiegyenlített szíveskedjenek.

* **Ülések a városházán.** Ezen a héten mindennap lesz legalább egy bizottsági ülés a városházán. Holnap, csütörtökön délután 3 órakor Nagyvárád város közigazgatási bizottsága tartja rendes havi ülését. Pénteken, december 4-én délután 3 órakor a pénzügyi szakbizottság, szombaton, december 5-én délután 4 órakor pedig a vámok kezelésére felügyelő bizottság tart ülést.

* **Kjnevezés.** A városi villamos műnél még a leolvasó állás nem volt betöltve. A 24 pályázó között kettő felelt meg teljesen a pályázati feltételeknek, amennyiben a többinek nem volt felső ipariskolai képzettsége. A polgármester már betöltötte ezen állást s a pályázók közül *Salamon Bernát* volt kereskedő segédet nevezte ki. Az új alkalmazott a napokban elfoglalja állását Nagyvárád város villamos művénél.

* **A rendőrök fizetésjavítása.** A jövő évi költségvetésbe Nagyvárád város törvényhatósága 5000 koronát vett fel, azon czélból, hogy ezen összegből a rendőrlétségre rendkívül csekély fizetését javítsák. *Gerő Armin* főkapitány oly értelmű javaslatot terjesztett a tanács elé, hogy az ötezer koronából a rendőrség csak azon nős tagjai részesüljenek évi 120 korona pótlékban, akik legalább 5 éve szolgálnak. *Ragány János* főszámvevő szintén előterjesztést tett e tárgyban. Nem fogadja el a főkapitány által proponált elveket, mert egyenlő mértékkel kell ezen kérdés elbírálásánál mérni. Az összes városi alkalmazottak korpótlékának megadása elől sokáig nem térhet ki a város. A rendőröknel nem lehet különbséget tenni a magános és a nős között, legfeljebb akiknek természetbeni lakásuk van, addig felfüggeszhető a pótlék, míg a természetbeni lakást élvezik. A rendőrök korpótlékát a főszámvevő a következőképpen véli legigazságosabban megállapíthatónak: az első 5 év után 60 korona, a 10 évi szolgálat után is évi 60 kor., 15 év után 120 korona, 20 év után 180 korona és 25 év után 240 korona, egész a szolgálat végéig.

* **Megvonták az elárusítási jogot.** Nagyvárád egy »Dongó« című élelzap jelent meg, amelyről a polgármester az elárusítási jogot megvonta. A lap kiadója a polgármester ezen határozatát megfélebbezte a belügyminiszterhez. A felebbezés azonban nem járt azzal az eredménnyel, mint a többi krajezáros lapok felebbezése, mert a miniszter a polgármester határozatát helyben hagyta. Mint halljuk, az élelzap különben már megszűnt.

* **Mire jó a mozgókép?** A találmányoknak sokszor akkor jönnek hasznosságára, amikor már régen alkalmazásban vannak. Ezt a tanulságot nyújtja egy londoni eset a mozgóképről. Valamelyik szép napos reggelen mozgóképfelvételel eszközöltek a Regentstreet legforgalmasabb pontján. A kép elkészült s azóta sokfelé mutogatják. A kép nagy mulatságot okoz a nézőkben, mert egy érdekes utcai momentumot örökít meg éppen abban a pillanatban, mikor egy zsebmetező egy hölgynek a zsebéből kilopja annak tartalmát. A mozgóképre végre a rendőrség is figyelmessé lett s kutatni kezdett a tolvajlás szereplő iránt. Egy detektív végre felismerte a meglöpött hölgyben azt a nőt, aki pár hét előtt azt jelentette a rendőrségnek, hogy 200 font sterlinget tartalmazó tárczáját elvesztette. A kép persze megmagyarázta az elvesztés módját. A detektív a kép nyomán kutatni kezdett a tolvaj után, akit el is csipett. Amikor ez tagadta a lopást, egyszerűen megmutatták neki a mozgóképet, vagyis a csalhatatlan bizonyítékot. Es a tolvaj töredelmesen bevallotta bűnét.

* **Több a halálozás, mint a születés.** Az elmúlt november hónapban állandóan kedvezőtlen volt az időjárás a közegészségre. Ennek tulajdonítható, hogy a hevenyfertőző betegségek tömegesebben léptek fel Nagyvárádon. A népmozgalmi adatok is ezt igazolják, amennyiben november hó folyamán Nagyvárádon hárommal több az elhalt egyének száma, mint a születéseké. Ez igen ritka eset városunkban s mással nem is lehet megmagyarázni, mint a rendkívüli kedvezőtlen időjárással. A hevenyfertőző betegségek közül különösen a ronszoló toroklob uralkodott már rég nem tapasztalt mérvben. Megbetegedett november hónapban ronszoló toroklobban 37 gyermek, meghalt 7; — vörhegyben megbetegedett 11, meghalt 2; — hasi hagymázban megbetegedett 18 egyén, meghalt 3; — hőkhurutban megbetegedett 11 egyén.

* **Házalás külföldi sajtótermékekkel.** A belügyminiszter *Makkay József* várad-velencei lakosnak engedélyt adott, hogy Nagyvárádon külföldi sajtótermékekkel házaljjon. Megküldi a miniszter a városnak azon külföldi sajtótermékek jegyzékét, amelyekre a házalási engedély érvényes.

* **Szilágyi Dezső-utca fásítása.** Nagyvárád város főmérnöke előterjesztést tett, hogy Szilágyi Dezső-utcán a részben elkorhadt, meggörbült gömböcök kidobassanak, nemcsak azért, mert éppen nem szolgálnak az utca díszére, de erős gyökérzetük tönkreteszti az új betonjárdát. — A Rhédey-kert felügyelő bizottsága megadta véleményét a főmérnök előterjesztésére. Legzélszerűbbnek vólné, ha a különben sem széles utcát egyáltalán nem fásítanák, de ha ehhez ragaszkodik a város, a mostani fák helyett újból csak gömböcöt ültessenek, de minden 5—6 évben ujjakkal cseréljék ki. Valószínűleg az egész fásítást elhagyják Szilágyi Dezső-utcán.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra tegnap, kedden délután *Márton László* honvéd hadapródiskolai törzsermester nejének hült tetemét. A temetésen a hadapródiskola tisztikarából számosan, az örmesterek testületileg s nagy közönség volt jelen. A gyászszertartást dr. *Vucskics Gyula* plébános végezte, segédlettel. Az elhunytat az újvárosi központi temetőben helyezték örök nyugalomra.

* **A husz koronán aluli számlák bélyegmentessége.** A kereskedői és iparos köröknek régi kívánságuk, hogy a husz korona értékű aluli árukról szóló számlákat bélyegmentesen állíthassák ki. Ez a kívánság jogos és méltányos és megvalósítása az államkincstárnak sem okozna számbavehető kárt. Az ilyen számlákat ugyanis legtöbbször készpénzfizetés esetében a bevásárló megbízott, cseléd stb. ellenőrizhetése czéljából állítják ki. Már pedig kötségtelen, hogy a számlabélyegnek csak akkor van értelme, ha a számla hitelre való vásárlás esetén a később megfizetett összeg nyugtatványozására szolgál. De készpénzfizetés esetén, midőn nyugtatványra szükség nincs, bélyegről sem lehet szó. Méltányos tehát, hogy az ily alkalmakból kiállított számlák, melyek természetüknél fogva husz koronánál magasabb összegről alig szólhatnak, a felbélyegzés kötelezettsége alól felmentessenek, annál is inkább, mert — mint a »Magyar Kereskedők Lapja« írja — az államkincstár sem károsodnék, hiszen minden szigorú ellenőrzés dacára a bélyegkötelezettséget ma is kiáltják. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara föl is irt a napokban a kereskedelmi miniszterhez, hogy a számlák bélyegmentességét usz koronáig elrendelje.

* **Sok a jogász.** Nem nagy újságot írunk, hogy sok a jogász nálunk. Szomorú a hír, pedig való, hogy ez a pálya is maholnap túltöltött lesz és mégis csak úgy özönlik a tanulmányosság a jogra, minden kilátás nélkül. Az idejű iskolaév elején történt, hogy a kolozsvári bölcsészethallgatók segélyező egyesülete felhívást bocsátott szét a lapokban, hogy a filozófiai pályára ne lépjenek az érettségizettek, mert sok az állás nélküli tanár. Most a jogászokról szól a hír, hogy sokan vannak már ezen a pályán is. Legalább erre enged következtetni az a körülmény, hogy a temesvári kir. ítélőtábla kerületében nem kevesebb, mint 120 végzett joghallgató pályázott állásért. Es hozzá szerény állásért: *díjtalan joggyakornoki* állásért. Es ilyen sincs üresedésben.

* **Akik segélyért folyamodtak.** Fölhivatnak azon helybeli szegények, kik dr. *Samericsányi Pál* megyés püspök urnak 6 Excellenciájához a *mult hó végéig* havonkénti segélyezésért folyamodtak, hogy folyó december hó 15-én délelőtt 10 órakor jelentkezzenek a püspöki palotában. Nagyvárad, 1903 decz. 1. *A nagyváradai l. szert. püspöki iroda.*

* **A karácsonyi vásár jövedelme.** Az árvaház karácsonyi vásárjának jövedelmét a lehető legnemesebb célok egyikére: szegény gyermekek felruházására fogják fordítani. Mint értesülünk, a felruházást úgy tervezik, hogy a Nagyváradon létező hét vallásfelekezet mindenikéből 3—3, összesen tehát huszonegy gyermek fog felruházni.

* **Szerencsétlenül járt betörők.** Vaskó községből írják: Tegnapelőtt éjjel betörők jártak a község házában, amikor is elvitték a község pénztárát. A nehéz vasládát másnap reggel összeroncsolt állapotban az erdőben találták meg, de mellette feküdt egy szintén összeroncsolt férfi holteste is. A vizsgálat során a halottban *Forszek István* odaváló lakos, hírhedt betörőre ismertek, aki alig pár hónappal ezelőtt jött haza a fegyháztól, hol négy éve tilt. A további nyomozás során kiderült az is, hogy *Forszek Csepela* András, *Forszek István* és *Baráth Ambrus* odaváló lakosok társaságában követte el a betörést s együtt vitték ki a vasszekrényt az erdőbe, hol dimanittal akarták a szekrényt szétrobbantani. A terv keresztülvitelére *Forszek* vállalkozott, a ki azonban oly ügyetlenül járt el, hogy az alkalmazott dinamit nem csak a vasszekrényt, hanem magát *Forszeket* is megölte. Társai a szerencsétlenség után annyira megijedtek, hogy otthagyták a vasszekrényt tartalmával és társukkal együtt is elfutottak. A többi betörőkre a szerencsétlenül járt *Forszek* felsége vezette nyomra a csendőrséget, akiket aztán letartóztattak. A felrobbantott vasszekrényből nem hiányzott semmi. A dinamitot, amint ezt a vizsgálat kiderítette, *Forszek* kapta egy köfejtő embertől.

* **Kóczé és a Bákóci.** A cigányverseny első estéjén történt, hogy *Kóczé Antal*, a diadalmos budapesti cigányprimás előadása után a Royal-kávéházban játszott bandájával. Hajnal felé esett meg ez a kis epizód, melyen a megfogyott társaság olyan jóízű mulatott. Városunk egyik mulatós ur-embere — aki nagy cigányzene-szakértő, bár nem tagja a zsűrinek — valódi élvezettel hallgatta, amint a primás szívvel-lélekkel húzta a holszomoruan bűgő, hol tüzesen kaczagó, rapszódikus magyar nótákat. Mikor elhagyta, a hallgató magába mélyedt, majd kitört belőle az érzelem és odaszólt a cigánynak, kinek jóformán nem is tudta a nevét:

— Hejl huzzad rá *Kócsi!*

A cigánynak támad egy ötlete és a társaság hangos derülése közben ráhuzza a — *Rákóci!*

* **Gazdátlan nyereségek.** A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a József sorsjegyeknél 16600 db. olyan nyereséget van, a melyért még nem jelentkeztek, nyilván

azért, mivel e sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már huzva. Így van ez a többi sorsjegynél is és mivel ezek a nyereségek elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég gondosak és nem járatnak megbízható sorsolási lapot. Eneffogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járatása. Ilyenként ajánlható a *»Pénzügyi Hírlap«*, a melynek sorsolási mellékletét a Pénzügyi Utmutatót a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakkiadványt, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett kiadványt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a *Pénzügyi és Tőzsdei Evkönyvet*, a mely sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1903. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvvel bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, vagy nincs. A *»Pénzügyi Hírlap«* előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Evkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba. Kerepesi-ut 44. szám.

EGYESÜLETEK.

Választmányi ülés a kath. körben.

A nagyváradai katolikus kör ma szerdán este fél 6 órakor választmányi gyűlést tart, melyre a választmányi tagok figyelmét ez uton is felhívja az elnökség.

A magántisztviselők egyletének kebelében alakult vitarendező bizottság folyó hó 2-án este fél 8 órakor rendezte az első vitestélyt. A bizottság ez uton is kéri a kártársakat, hogy a vitaestélyen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

IRODALOM.

Szabóky Adolf élete. Irta: *Erdősi Károly*. Megjelent a Szent-István-Társulat népszerű kiadványában (201. sz.) Ara 12 fillér. Ez az életrajz a munka dicsérete. Nemes a célja, érdekes az előadása. *Szabóky* Adolf alakjában a jellemes szerző a fáradhatatlan, céltudatos, hazafias munkát, a magyar ipar fölmagasztosítását, az önzetlen emberszeretetet eszményíti meg. *Szabóky* Adolf egész életének törekvését áldozta arra, hogy tisztességes, erkölcsös iparos-osztályt teremtsen és sokan vannak ma is a fővárosban és a vidéken, a kik *Szabóky* vezetőkezének köszönhetik, hogy az ipar terén nemcsak tekintélyt, hanem virágzó anyagi létet is teremtettek maguknak. Hogyan kell dolgozunk a magunk, embertársaink, hazánk javára, Isten dicsőségére: azt nyomrónyomra kifejti *Erdősi Szabóky* működése minden vonásának kidomborításával. Különösen az iparosifjúságnak ajánlható ez életrajz olvasása, mert nemcsak megismeri belőle annak életét, a ki iránt örök hálával tartozik a magyar iparosságnak, hanem lelkesítő példáját látja annak is, miképen rendezze be életét, hogy istenfélő, derék munkás, gondos családapa, hazájának hű fia lehessen. A csinos füzet megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

SZÍNHÁZ.

Cigányverseny.

— Második nap. —

A cigányverseny második napja már nem keltett akkora lelkesedést, mint az első. Nem volt olyan kiváló vonzerővel bíró név, mi-

Kóczé neve; az est nem is volt művész-est, hanem csak az, a minek a plakátok is hirdették: cigányzene-est.

Farkas Jóska szolnoki bandája mintaképe a jó középszerűségnek. Nehéz benne nagy hibákat, még nehezebb nagy előnyöket felfedezni. Csak a jó összhangra fektetnek súlyt; finomabb modulációkat, talán átmeneteket, vagy valami nagyobb művészetet hegedűjátékukban hiába kerestünk. Szívesen elhallgatja őket az ember, csak nem tud rájuk soká figyelni. Előadásuk kellemes, de nem közvetlenül ható. Egy kivétel akad: a két tárogatószám. (Eltörött a hegedűm s Csak vissza, visszaszáll és egy kurucz egyveleg.) Ez a pont kiváló precíz, érzékes, változatos előadásával kimagaslott a többi közül s viharos tapsokat provokált. Egyébként a következő dalokat adták elő: Most van a nap lemenőben. Elragadta galambomat. Ha a szívem sirni vagy nevetni akar. Némuljon el a hegedű stb. *Farkas Jóska* bandáját a jó összetanulás, keresetlen egyszerűség jellemzi.

Bura Károly Nagyváradnak szerzett dicsőséget. Nem hiába ő a jogászok s általában az előkelő bálók közönségének kedvence: de zenekara meg is felelt a jó hírnevének. *Bura* nem állott elő művészfogásokkal, extra szó-lókkal; az ő szokott magyaros és izléses modorában játszott s mégis hatalmas tetszést aratott. Magyarosága azonban nem fullad egyhangúságba: ki tudja használni s kellő helyen alkalmazni azt a hatást, a mit a magyar dalban a forte és piano változtatásaival lehet elérni s a mit a különböző tempók, némi kisebb változatok csak fokoznak. Megmutatta ezt különösen akkor, mikor a Most van a nap lemenőben, Elragadta galambomat s a Czigányélet egy dala azután előbb hallgatónak, majd tüzes csárdásnak játszotta el a Nem jó mindig . . . kezdetű dalt s ezzel a legtermészetesebb és mesteri finomsággal előadott átmenetet hozta létre a bus nóta s a tüzes s pattogó csárdás közt. Legszebb volt az újának szánt egyveleg: Irtam e levelet s aztán nehéz változatokban a Hullámzó Balaton . . . és Maros vize folyik csendesesen. Régi dalok, de ujja tette a gondos kidolgozás s az összjátékban a gordonka szerencsés kiemelése. Ez is mutatta, hogy *Buráék*nak a magyar zene nemcsak kenyérkereset, de művészet is, a melyet magasabbra vágyó ambícióval ápolnak.

Buráékat ez a szép törekvés jellemzi, ez viszi előre a siker útján is. A magyar zene hatásainak rugóit ismerik, alkalmazni is tudják s nem ijedeznek vissza attól, hogy a népiesben a művészeit is kiemeljék.

Enek szám ismét kettő volt. *Parlagi Kornél* az ő kellemes, meleg, lágy hangjával igen ügyesen és magyaros érzéssel énekelte el a Lehullott az őszi rózsza . . . és Nem jó mindig . . . kezdetű dalokat. Hangja a magyar dal természetének teljesen megfelel. *Békefi* a mily pompásan kezdte, oly szerencsétlenül végezte. Az eltörött a hegedűm csupa férfias erő, magyaros hangulat volt, akkor rágyújtott arra, hogy Ez az utca bánat utca — s a szép kezdet mosolyba veszett. Nem bírta a túlságosan magas hangot s e y majdnem teljes erővel sikerült gixer után a függöny legördült.

Dr. K. A.

A cigányverseny harmadik napja.

Páratlan érdeklődés kíséri a cigányversenyt. Ma *Debreczen* országos híres zenekara mutatkozik be, a két *Magyary* testvér vezetésével. Az egyik *Magyary Kálmán* a magyar zene hívatásos művelője; a másik *Magyary Imre* inkább a valcerzenét kultiválja izléssel. A két testvér nagy zenekarral jön át a testvér

városból, a honnan sokan rándulnak át a debreczeni intelligenciától, hogy tanni legyenek a Magyarai testvérek diadalánál. **Pócsi Laci** a másik versenyző, ha nem volna beteges ember, már régen külföldön aratná babérjait és a csengő aranyai, nagyobb a művészete mint sok reklameziganynak. **Pócsi Laci** játékát csak a tiszta magyar zenét kedvelők ismerik s becsülik is benne. A zöri is szorgalmasan szedi össze impresszióit. **Miskolczy Ferencz** dr. alispán elnöklésével, részt vesznek az előadásokon **Rimler Károly** polgármester, **Miskolczy Barnabás**, **Hoványi Géza** dr., **Radó Ignác** dr., **Olasz Elemér**, **Balázsházy Iván** dr., **Kabdebó Sándor**, **Dési Géza** dr., **Halász Lajos** dr., **Sas Eda**, **Fehér Dezső**, **Biró Lajos**, **Krüger Aladár** dr. és **Eleméry Ferencz** tikkár.

Holnap a kolozsvári mágnás kaszinó cigányja **Csikai Gyuri** lép fel a színházban **Dula Miklóssal**. Ez estének szenzációja lesz **Varga Dezső** tárogató művész fellépése.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 61. Bérletszám 60. (páros.)

Ma, szerdán 1903 december 2-án:

Czigányélet.

Színmű.

HELYTARAK: Nagypáholy 14 koronás. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-6 sor 1 kor. 20 fill. Közép 2-3 sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Bay színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérhálzával szemben, d. e. 10 től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénzürnítás 7 órakor.

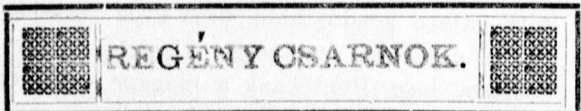
A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, csütörtökön december 3-án

Czigányélet.

Színmű.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pémberton.

De nem szóltam semmit erről, hanem nyugodtan odafordultam a ragyáshoz és ezt mondtam neki:

— No, önnek nagyon remek hangja van! Ha elmenne a Schilly-szigetekre bömbölni a ködben, vagyont szerethetne evvel a tündövel. Tán süket ez a fiatal lady, hogy így ordít a fülébe. Vagy azt hiszi, hogy én vagyok süket és nem hallom meg, ha csöndesebben vartog?

A ragyás dühösen akart rám rivalni, de ekkor miss Ruth, aki eddig csak állt, mint az élő szobor, hirtelen hozzám lépett s mind a két kezét odanyújtva, fölkiáltott:

— Ah, Begg kapitány, Begg kapitány; hát csakugyan ön az? . . . De ugyan hogy tévedt erre? . . . Honnan jön és hová megy? . . . Szinte el se hiszem, hogy ön az! . . . Nem nem, talán csak álmodom!

— Pedig csakugyan én vagyok, — feleltem vidáman. — San Franciscóba megyek s mivel megígértem, hogy a legelső alkalommal meglátogatom önt, hát most itt vagyok. A hajómat kint hagytam a sziget előtt s a földélezen vannak régi ismerősei is: Bigh Péter, meg mister Jacob. . . Ez a ficzkó pedig Dolly Venn, a kadétunk; derék fiu lesz, kivált ha nagyobbra nő . . .

Evvel előre toltam Dolyt, aki félénken,

zavartan állt ott, mint a hajósok rendszeren, ha szép asszonnyal találkoznak — s úgy meg-
rázta a Ruth kezét, mintha csak a szivattyút rángatná, mialatt Rachel néni, a pászemes öregasszony, megeresztette a nyelve zsilipjeit s úgy ontotta a szót, akár csak a Themze a vizet, mikor a gátja átszakad. Osszehadart hetet-havat, beszélt mindenről, ami eszébe jutott s végezetül rátért arra is, ami leginkább érdekelt engem.

— Szeretem ezt a szigetet, — fecsegte mint a papagály, — mindnyájunknak nagyon jó a dolgunk itten. Igaz, hogy az öcsém nagy különcz és nem kellene örökké itt laknunk, ha ő nem akarná; de hát mindenkinek be kell érnie avval a sorssal, amit a Gondviselés kiszabott neki. . . . Igaz-e Begg kapitány? . . . Szegény Ruth persze agyon unja magát és boldogtalan; de én egyre vigasztalom, hogy úgy van jól minden, a hogy van s löbb-utóbb az ő sorsa is vigabbra fordul. Csak legyen türelmes; később majd minden úgy lesz, ahogy ő akarja. Hiszen most is jól megy a dolga; megvan minden kényelme, amit csak kívánhat! Es ha a férje itt szeret lakni, hát neki is bele kell törődnie és meg kell szeretnie az otthonát. Már a kathekimzus is arra tanít, hogy kötelességünk szót fogadni a férjünknek.

— Már akinek van férje! — gondoltam magamban, de nem mondtam ki, hanem helyeslően bólintgattam és oda fordultam Ruthhoz, aki most így szólt:

— On itt marad villás-reggelire . . . Igen, igen, kapitány; evvel a vendégszeretettel tartozom önnek, még ha midjárt aztán távoznia kell is. . . . Mr Denton, legyen szives, szóljon be a házba, hogy Begg kapitány itt lesz villás-reggeli-re és egyúttal siettesse a tálatást.

A ragyás szólaanni haligatta a parancsot, miközben Ruth meg ő furcsa, de érthető pillantásokat váltottak. A Ruth tekintete ezt mondta: — Engedje meg, hogy vendége-nő láthassam a kapitányt; — a ragyás pedig ezt: — Majd megkeserül holnap, amit tesz! — Mind amellet szót fogadott s mialatt a verandán doigozó szakácsesal beszélt, én is válthatam pár öszinte szót Ruthtal.

— Asszonyom, — kérdeztem halkán, — hajó itt van. Menj k, vagy maradjak? Halálom napjáig se felejttem el, amit erre felelt.

— Menjen — mondta suttogva, — de az Isten szerelmére, jöjjön vissza, Jasper Begg . . . és jöjjenek sokan!

Bólintottam, hogy értem és másról kezdtem beszélni, mert ekkorra már visszajött a ragyás is, akiről most már tudtam, hogy Denton a neve.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

Ma nagy Disznótor!

Van szerencsém a n. é. közönség s tisztelt vendégeim, valamint jóakaróimnak becses tudomására hozni, hogy

ma, szerdán december 2-án este 8 órakor

nagy disznótort

rendezek. — A **friss töltelék, toros káposzta, turós csusza** mind fog párologni a talban. — **Tisztán kezelt, saját termésű BOROK, frissen csapolt márcziusi SÖR.** Méréselt árak. Pontos kiszolgálás.

Szives pártfogást kérve

kiváló tisztelettel

Kecskeméty István,
vendéglős.

Lukács György-(Köfaragó)-utca sarok.

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadaskereskedése
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
Széchenyi-szállodával szemben.

Ujdonság! A közelgő disznóölési időnyre ajánlom saját találmányu
Sonka-pácizomat,
mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. E pácizal készített sonkák tulajdonságai, hogy füstölés után (egész évben) sem szárad ki s szép piros színt és kellemes zamatot kap.
1 kgr. ára 64 kr.,
mely elegendő 4 sonka bepácizolásához.

Ujdonság! Mindennemű **halak, conservék, teák, rumok, teasütemények,** bel- és külföldi

gyógy- és asztali borok, magyar és francia pezsgők és cognacok.
AUBETIN & Cie. francia pezsgő és a világhírű

Előpataki gyógyviz
főraktára Bihar, Békés és Szilágy megyék részére.

Nagy raktár sajtok, turók, prágai sódar és hideg felvágottakból.

Naponta friss teavaj.
Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik.
Számos megrendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel
HAJNAL FERENCZ.

A függetlenségi párt szakadása.

Kossuth Ferencz kudarcza.

— Éjjeli táviratunk. —

Budapest, decz. 1.

Kossuth Ferencz tegnapi szenzációsan váratlan békeajánlata a legkevesbé sem nyitotta meg a kibontakozás útját. A függetlenségi párt ma esti értekezletén ismét megújult a harcz, fölülkerekedtek az obstruálók s több energiával s meggyőződéssel indul a harcz tovább, mint valaha.

Megtörtént a nyílt szakadás. **Kossuth Ferencz**et béke indítványával le-szavasták!

A függetlenségi párt e szenzációs értekezletéről távirati tudósításunk a következő:

Kossuth Ferencz ma délután **Hock** Jánossal felkereste **Tisza** István gróft s több óra hosszágig tárgyaltak a béke föltételeiről.

Nagyobb vonásokban megállapodások történtek **Kossuth** és a miniszterelnök között.

Este 5 órakor ötvenegyen gyűltek össze a függetlenségi párt értekezletére, melyen **Kossuth** Ferencz előterjesztette békeindítványát s **kijelentette, hogy e föltételeket pártkérdéssé teszi s ha a párt nem azonosítaná magát az ő indítványával, levonja a konzekven-
cziákat.** Ejjeli féltizenegy óráig heves vitatkozás folyt pro és kontra, mig névsze-

rinti szavazásra került a sor. **Kossuth indítványa mellett huszonnégyen, elene pedig huszonheten szavaztak!**

Erre Kossuth Ferencz lemondott az elnökségről s ezzel a párt kettészakadása befejezett ténynyé vált.

Budapest, decz. 1. (Saj. tud. táv.) Ejjel utáni táviratunk jelenti a függetlenségi párt szenzációs értekezletének részleteit. Ezek szerint Kossuth határozati javaslatának lényege, hogy mondja ki a párt: az esetben, ha a kormány a házszabály megsértésével hozott határozatot a parallel ülésekre vonatkozólag visszavonja, a párt az obstrukciót tovább nem folytatja.

Az ujonczjavaslatokra vonatkozólag pedig mondja ki a párt, hogy bár azok tárgyalását az indémniti előtt törvénytelennek tartja, de a jelen viszonyok között tekintettel az öreg bakákra, azok tárgyalását nem akadályozza meg. Kossuth indítványához számosan hozzászóltak.

Thaly Ferencz és Papp Elek beszéltek az indítványok ellen. Barabás Béla is felszólalt s könnyelműségnek mondta a harc feladását, s kijelentette, hogy bármily ellentétbe helyezkedjék is a párt vezetősége a harczoló függetlenségekkel, ők ki nem lépnek a pártból, mert az ő programjuk lényegében érintetlen s addig senki sem követelheti kilépésüket, míg a 48-as eszmékért harcolnak.

A szavazásnál pedig 27—27 szavazat esett az indítvány mellett és ellen. A párt izgatottan várta Kossuth Ferencz döntését, de Kossuth nem szavazott, hanem lemondott az elnökségről. Erre az értekezlet véget ért s a harczias függetlenségek a Pannoniába gyűltek értekezletre s a holnapi hadi terv megbeszélésére.

TAVIRATOK

Bizalom Tisza István grófnak.

Budapest, nov. 27. (Saj. tud. táv.) Vasvármegye mai közgyűlésén 400 szóval bizalmat szavazott **Tisza István** grófnak.

A szabadelvűpárt bomlása.

Budapest, decz. 1. (Saj. tud. táv.) A politikai bonyodalomban az alakulások a forrpontra felé közelednek. A megindult pártbomlások mind nagyobb arányokat öltenek s jelen pillanatban a parlament kialakulása kiszámíthatatlan.

Ujabbán elterjedt hír, hogy ha a béke sokáig késik, **Apponyi Albert** gróf manifesztumot intéz a nemzethez, melyben részletesen megokolja kilépését a szabadelvűpártból s egyszersmint erős nemzeti programot ír zászlójára. Ennek megtörténte után pedig **Károlyi Sándor** gróf 19-ed magával kilépne a pártból.

Politikai körökben ugyancsak közbeszéd tárgya, hogy **Széll Kálmán** legközelebb felszólal a képviselőházban s kijelenti, hogy a parallel ülések megszavazása tényleg a paktum elejtése s hogy ha ő szándékozott is a parallel üléseket indítványozni, koránt sem úgy mint Tisza

István gróf, hanem feljes őszinteséggel vita tárgyává tette volna azt.

A keleti-vasut és a Porta.

Konstantinápoly, decz. 1. Tegnap nyertek befejezést a keleti-vasut és a Porta között fenfogló kérdés eldöntésére egybehívott választott bíróság tárgyalásai. Hír szerint holnapután közlik az ítéletet a két féllel. (M. T. I.)

Szerencsétlenség egy vadászaton.

Budapest, decz. 1. Gráczból írják, hogy Hohenlohe herceg egy zergevadászaton csak szerencsés véletlen folytán menekült meg. Trieberben, a herceg felső-stájerországi vadászterületén zergevadászat közben váratlanul hatalmas hólavina rohant le a hegytetőről és magával ragadta Stocker főerdészt, aki a herceg mellett állott. Hohenlohe herceg egy nagy ugrással egy vastag fatörzs mögé ugrott s így menekült meg a biztos haláltól. A herceg távcsövét elszakította a lavina és magával sodorta a mélységbe. A főerdésznek nyoma veszett. Egész éjszaka fáklyák világánál keresték Stocker holttestét, de még most sem találták meg. (M. T. I.)

Hajókatasztrófák.

Mostaganem, november 30. Az itt dühöngő viharban a móló nagy része a rendkívül nagy hullámverés folytán elousztult. A zivatar egy gőzöst a parthoz sodort. Egy másik gőzöst szétzúzott a sziklákon. Hír szerint egy halászbárkát elveszettek hisznek. (M. T. I.)

K i n a.

London, december 1. A »Morningpost« arról értesül, hogy a kínai kormány elhatározta, hogy nem adja meg az engedélyt kínai munkásoknak a délafrikai bányák számára való toborzására. A kínai kormány ezen eljárását a kanadai törvényhozásnak kínai bevándorlás ellen való magatartása idézte elő. (M. T. I.)

Leégett falu.

Budapest, decz. 1. Déváról táviratozzák a Magyar Távirati Irodának: Rabomir hunyadmegyei község tegnap hajnalban kigyuladt és ma reggelig a község háromnegyed része leégett. A tűz 51 lakóházat az összes gazdasági épületekkel elhamvasztott. A tüzet a nagy szél miatt nem lehetett lokalizálni. Eddig négy holttestet találtak a romok között, de még többen hiányoznak. Sok marha, ló és baromfi bennégett. A kár felülmúlja a 100,000 koronát. Biztosítva alig volt valami. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé

	Budapest, decz. 1.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. decz. 1-én.	
Magyar aranyjárdék 4	118.50
Magyar koronajárdék	98.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	98.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—
Italmérségi jog megváltási kötvény	97.75
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	208.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	163.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.10
Osztrák járadék papirban	100.40
Osztrák járadék aranyban	119.75
Osztrák járadék aranyban	99.75

Osztrák államsorsjegyek	156.—
Osztrák magyar bank részvény	16.20
Magyar hitelbankrészvény	767.—
Osztrák hitelintézet részvény	675.75
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.12
Németbirodalmi márka	239.52
Londoni vista	95.10
20 márkás arany	23.43

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Belépési felhívás!

A »Nagyváradai Hitelbank takaré- és segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat 1904. évi január hó 1-ig a »Nagyváradai Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik. Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér — beiratási díj üzletrészenként, egy- és mindenkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt igénybevevő tagoknak olcsó kamat mellett — jótálló nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon át, vasár- és ünnepnapokon d. e 9—10 óráig eszközölhető a »Nagyváradai Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

Nagyváradai Hitelbank
takaré- és segélyszövetkezet
igazgatósága.

520

11882—1903. T.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyváradai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyváradai takarékpénztár végrehajthatónak **Bungó Lika** almamezői lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az almamezői 46. sz. betétben A I. 1—4. sor 415. és 416. hrsz. közös legelő és erdő járandóságból álló ingatlanra 1300 korona kikiáltási árban, továbbá az almamezői 49. sz. betétben A I. 1—6. sor 77., 78/1., 528—529. hrsz. s a közös legelő és erdő illetőségből álló ingatlanra 2542 korona kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte és annak foganatosítására határidőül **1903. évi december hó 21-ik napjának délelőtti 10 óráját** Almamező községházához kitzte. Az árverésre kitett ingatlanok szükség esetén kikiáltási árakon alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál és Almamező község előjáróságánál tekinthetők meg.

Nagyváradon, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1903. évi szeptember hó 28-án.

Hraball,

kir. törvényszéki albiró.

519.

Egy intelligens keresztény családnál két intelligens fiatal ember

lakást,
esetleg
teljes ellátást

kaphat.

518.

Bővebbet a kiadóhivatalnál.

A

„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

E lő fizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhathatóságilag jóváhagyott következő nyomatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Megholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegysek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve!
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők
a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legújabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetmények,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok étlapok,

meghívók, színlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek,

gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házasságok jegyzéke.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Megholtak } papíron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Megholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.